

Posudek na disertační práci Karla Helmana

Disertační práce Karla Helmana nazvaná *Postavy imigrantek v dílech současných amerických etnických autorek* byla od samotného počátku velmi ambiciózním projektem zejména ze dvou důvodů: za prvé proto, že se zabývá problematikou v českém kontextu prozatím nepříliš probádanou (což částečně nejen ospravedlňuje, ale i odůvodňuje jinak ne zcela obvyklé použití češtiny), a za druhé proto, že se Karel Helman rozhodl zpracovat značné množství literatury jak primární, tak sekundární. Z obou těchto bodů se pak podle mého názoru odvíjejí silné stránky i slabiny předkládané disertační práce.

Za nejzdařilejší části práce pokládám vlastní kapitoly I – IV, které jsou přehledně členěny do adekvátně nazvaných podkapitol. Karlu Helmanovi se na základě „pečlivého čtení“ (close reading) názorně ilustrovaného četnými moudře zvolenými ukázkami podařilo dokázat, že jím vybrané autorky i díla toho vsutku mají hodně společného, přičemž na podporu svých argumentů používal relevantní sekundární zdroje (rozpínající se logicky od amerických a postkoloniálních studií až po nejnovější feministické teorie). V těchto kapitolách tedy spatřuji největší potenciál pro další využití jak mezi studenty, kteří by po předkládané práci jistě rádi sáhli v knihovně, tak mezi širší odbornou i kulturní veřejností (sluší se poznamenat, že Karel Helman na dané téma již úspěšně publikoval).

Předkládaná disertační práce má však (jako ostatně každá práce) i svá slabší místa, a v případě Karla Helmana se domnívám, že převážná většina z nich je soustředěna do úvodu a závěru. Jako školitelka mohu zodpovědně prohlásit, že i na poli metodologie a literární teorie urazil Karel Helman od počátku svého postgraduálního studia bez nadsázky úctyhodný kus cesty, přesto se však domnívám, že jedné věci se ještě musí učit (a pevně doufám, že si k tomu v dalším samostudiu a životě vůbec najde čas i patřičný nadhled). Onou věcí je podle mého názoru schopnost kritické reflexe, která se prozatím v předkládané disertační práci projevila – ať už z jakýchkoli důvodů – jen v zárodečné podobě. Zde mám na mysli především práci se sekundární literaturou – zatímco její rozsah a detailní znalost je u Karla Helmana doslova na výbornou, výše zmíněnou kritickou reflexi tu pohřchu postrádám, a pokud mohu Karlu Helmanovi radit, prvním krůčkem kýženým směrem by možná mohla být hierarchizace důležitosti. K danému problému se ostatně vztahuje i má připomínka formulovaná v poslední větě posudku. Věřím, že odpověď Karla Helmana na tuto otázku povede správným směrem nejen celou ústní obhajobu (z mnoha důvodů bych doporučovala začít právě s ní), ale i další odborný růst samotného kandidáta.

Závěrem mohu konstatovat, že předkládanou disertační práci doporučuji k obhajobě s tím, že samozřejmě předpokládám, že oba oponenti vnesou řadu zcela konkrétních doplňujících otázek. Svůj jediný podnět k diskusi si proto dovolím podat na poněkud obecnější rovině: mohl by Karel Helman odhodit někdy možná až přílišnou skromnost a pregnantně formulovat, k jakým závěrům došel on sám, resp. jak a čím navázal na hojně citované authority?

Praha, 10.4.2006

Dr. Hana Ulmanová, M.A.

